

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Élettani és Takarmányozástani Intézet
Takarmánybiztonsági Tanszék

Hazai tejelő tehenészet bemutatása különös tekintettel a takarmányozásra
Urbán Petra

Mezőgazdasági mérnöki alapképzés, nappali tagozat
Élettani és Takarmányozástani Intézet

Belső témavezető: Dr. Baloghné Dr. Zándoki Erika, tudományos munkatárs, MATE

Az egyik legnagyobb nehézség a tejelő tehenészetekben az ellés utáni vemhesülés. A reprodukciós teljesítőképesség direkt hatást gyakorol a tejtermelésre, ezáltal a gazdaságosságra is. Amennyiben a vemhesülés nem következik be a kívánt időben, megnő a laktációs időintervallum, valamint ezzel összefüggésben a napi átlagos tejtermelés csökken, a takarmányköltség pedig növekedik. Erre a reprodukciós zavarokra kerestünk családi gazdaságunkban olyan megoldást, mely kisebb létszámú és termelésű tehenészetben is megfelelően az alkalmazható, ezenkívül nagyobb mértékű beruházást nem igényel. Így született meg a takarmányadag reformálása: 40 dkg sárgarépa kiegészítéssel növeltük a béta-karotin ellátottságát a tejelő teheneinkben. A répa köztudottan magas A-vitamin előanyag koncentrációval rendelkezik a takarmányok között. Beszerzése meglehetősen könnyű, ezen kívül relatíve költséghatékony más karotin tartalmú kiegészítőkkal szemben. Etetésre való előkészület közben daráláson esik át, melynek segítségével az egy cm-es darabok könnyen felvételre kerülhetnek.

31 darab fejős tehén szaporodásbiológiai teljesítményét vizsgáltam, melyekről az adatokat a sárgarépa etetése előtt, valamint közben egy-egy éven keresztül elemeztem. Emiatt egy egyedre egy szaporodásbiológiai paraméterből (termékenyítési index; két ellés között eltelt idő; szervízperiódus; elléstől az első termékenyítésig eltelt napok száma) két adat jött létre. Egy kontroll érték a tradicionális takarmányozás közben, valamint egy kezelt érték a kiegészítéssel zajló ellátás által. A vizsgált idő közben az évszakhatások, ezen kívül a

tartástechnológia ugyanúgy érintette az egész állományt, valamint a teheneket a két periódus folyamán is.

A vizsgált paraméterek közül a termékenyítési index, a két ellés közti idő és a szervízperiódus mutatott szignifikáns eltérést. Legnagyobb javulás (27%) a termékenyítési indexben volt megfigyelhető, ez esetben 2,84-ről 2,06-ra csökkent az index, mely már gazdaságilag elfogadható eredmény. Az elsőre alkalommal megtermékenyülő tehenek aránya 52%-ra emelkedett a 23%-ról. Az eredmények alapján a bővített béta-karotin ellátásnak köszönhetően a termékenyítési index jó kategóriába került, a két ellés közötti idő pedig gazdaságilag elfogadható eredményt ért el. Ezekkel összefüggésben a szervízperiódus is 23%-ot fejlődött a két szakasz között. Az első termékenyítés időpontja esetében nem volt szignifikáns eltérés, a két szakasz eredményei egyik esetben sem voltak kedvezőek.

A kísérlettel egyértelműen kimutatható, hogy kis gazdaságban 31 fejt tehénállománnyal, 26 literes tejtermelés mellett sárgarépával történő kiegészítés mellett mérsékelhető a szaporodásbiológiai zavarok.

Az adalék mellett lényeges a jó minőségű takarmány alapanyag, ami a gazdaságunkban megtalálható. A takarmányanalitikai vizsgálatoknak köszönhetően a telepen termelt lucernaszenázs és lucernaszéna hazai átlagértékek fölötti, jó minőségű takarmány.